

РЕШЕНИЕ

№ 180

гр. гр. Д., 16.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Д. в публично заседание на седми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Г. Дякова

Членове: Анна В.

Станимир Т. Ангелов

при участието на секретаря Павлина Ж. Пенева
в присъствието на прокурора В. Зл. В.
като разгледа докладваното от Анна В. Въззивно гражданско дело №
20233200500299 по описа за 2023 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Производството по делото е образувано по реда на глава XX от ГПК по повод подадена от Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.**“, въззивна жалба с вх.№ 423/17.02.2023г. срещу решение № 11 от 23.01.2023г. по гр.д.№ 302/2022г. по описа на Районен съд – Г.Т., с което е отхвърлен предявеният от въззивника срещу Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.*“, осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на сумата от 15 000 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди поради незаконно обвинение в извършено престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК, ведно със законната лихва, считано от 15.12.2021г. до окончателното изплащане.

В жалбата се съдържат оплаквания, че при постановяване на решението съдът не е изложил ясни и убедителни мотиви защо не възприема заключението на вещото лице; не е обсъдил събраните свидетелски показания; не е съобразил всички обстоятелства, които са от значение за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди в резултат на незаконно обвинение срещу ищеца; не е съобразил съдебната практика за определяне критерия за справедливост по смисъла на чл. 52 от ЗЗД. С тези доводи за неправилност на съдебния акт, поради необоснованост, нарушение на материалния закон и на процесуалните правила, се претендира той да бъде отменен и съответно искът по чл.2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ уважен в пълния размер на заявяването му.

Жалбата е подадена от страна в първоинстанционното производство с правен интерес от оспорване на неблагоприятното за нея решение в обжалваната част, в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК (считано от 03.02.2023г.) и е допустима.

Писмен отговор от ответника не е постъпил. В съдебно заседание Прокуратурата на Република България оспорва жалбата като неоснователна и настоява решението, като правилно, да бъде потвърдено.

Съдът разгледа съдържащите се в жалбата оплаквания и становището на насрещната страна, и с оглед на тях и събраните по делото доказателства, в съответствие с правомощията си по чл. 269 от ГПК, провери валидността и допустимостта на обжалваното решение, както и неговата правилност в рамките на посоченото в жалбата. Решението е постановено от законен състав на районния съд в рамките на правомощията му, в изискуемата форма, мотивирано и разбираемо, по предявен допустим иск. По правилността на съдебния акт, с оглед изложените в жалбата оплаквания и въз основа на събраните по делото доказателства, съдът намира следното:

Производството по гр.д.№ 302/2022г. по описа на Районен съд – Г.Т. е образувано по повод искова молба на Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.*“, с вх.№ 2514 от 30.09.2022г., с която против Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.*“ е предявен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за присъждане на обезщетение в размер на 15 000 лв. за неимуществени вреди, причинени му от незаконно обвинение в извършено престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК, ведно със законната лихва, считано от 15.12.2021г. до окончателното изплащане.

Претендираното вземане е обосновано със следните обстоятелства: с постановление от 25.10.2018г. на разследващ полицай при РУ-Г.Т. ищецът бил привлечен като обвиняем по ДП № 105/2016г. по описа на РУ-Г.Т., било му повдигнато обвинение за извършване на престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК и му била взета мярка за неотклонение „Подписка“. По внесен от Районна прокуратура - Г.Т. обвинителен акт било образувано НОХД № 2384/2019г. по описа на Районен съд – Варна. С присъда № 260142/12.07.2021г., потвърдена с решение № 269/15.12 .2021г. на Окръжен съд – Варна, ищецът бил признат за невинен, съответно била отменена взетата спрямо него мярка за неотклонение. По време на водения наказателен процес ищецът претърпял болки и страдания, психически притеснения, неудобства, стрес и унижения. Конкретно е посочено, че: наказателното производство за престъпление, за което се предвиждало наказание „лишаване от свобода“, довело до силна несигурност за бъдещето, която му причинила болки и страдания; през продължилото 3 години наказателно производство ищецът се явявал пред съответните органи на досъдебното производство и в съдебни заседания, което нарушило нормалния му начин на живот; при привличането му като обвиняем му била взета мярка за неотклонение „подписка“, която се отразила

негативно върху нормалния му ритъм на живот, създавайки неудобства, свързани с пътувания в страната и зад граница, тъй като за това се изисквало изрично разрешение на наблюдаващия прокурор; повдигнатото му обвинение накърнило честта и достойнството му и го накарало да се чувства крайно унизен; като лице с чисто съдебно минало, за него всяка една негативна емоция от наказателното производство била многократно усилена, водела до кошмари и редовно безсъние, правещи го непълноценен и през деня; поради воденото срещу него наказателно производство, доброто му име и доверието, които дългогодишно градил в обществото, били изгубени, което от своя страна довело до множество душевни терзания и социална изолация, продължаваща и до ден днешен; в обкръжението му се разнесла информация, че е лъжец и измамник, поради което бизнес възможностите му рязко намалели; всички тези негативи рефлектирали и върху психичното му състояние и душевно здраве - довели до непрестанен стрес, безпокойство и тревога за бъдещето; отношенията в семейството му също се обтегнали заради грозящата го опасност да бъде лишен от свобода, като се стигнало до скандали, неразбирателства и затруднено общуване; здравословното му състояние също се влошило - започнал да вдига кръвно, което довело до сърдечно-съдови усложнения; нанесени му били трайни психически травми, които не можел да преодолее и до днес.

С писмен отговор на исковата молба ответникът е оспорил иска като допустим, но неоснователен по съображения за липса на трайни вреди върху физическото и психичното здраве на ищеца в пряка и непосредствена връзка с повдигнатото обвинение за извършено престъпление. Искът е оспорен и поради прекомерност на заявената претенция, несъответна на тежестта на престъплението, за което е било повдигнатото обвинение (не „тежко“ по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК), продължителността на наказателното преследване (3 години от привличането му като обвиняем на досъдебното производство до влизане в сила на оправдателната присъда), интензитета на мерките на процесуална принуда (наложена била най-леката мярка за неотклонение - „подписка“, т.е. ищецът е бил свободен и не е имал ограничения да се придвижва, включително и да пътува в чужбина, както и да изпълнява семейни, социални и трудови функции), броя и продължителността на извършените с участието на ищеца процесуални действия (наказателно преследване срещу ищеца в досъдебното производство не се отличавало с особена интензивност, като процесуалните действия с негово участие се свеждали единствено до привличането му в качеството на обвиняем, разпита в това му качество и предявяването на разследването). От значение било и обстоятелството, че подаденият протест срещу оправдателната присъда на първоинстанционния съд не бил поддържан от прокурора при погорестоящата прокуратура. Претенцията за неимуществени вреди била прекомерна и поради това, че не кореспондирала с икономическия стандарт в страната - ищецът претендирал обезщетяване в размер около два пъти средния годишен доход на лице според данните на НСИ, което било в разрез

с принципа на обезвреда по ЗОДОВ и принципа на справедливост по чл. 52 от ЗЗД.

Установява се от приетите по делото писмени доказателства, че с постановление от 03.05.2016г. на прокурор от Районна прокуратура – Г.Т. по прокурорска преписка вх. № 123/2016г. е образувано досъдебно производство под № 105/2016г. по описа на РУ на МВР – Г.Т. срещу „неизвестен извършител“ за това, че на 15.04.2015г. в гр. Г.Т., пред съд – Районен съд – Г.Т., като свидетел, устно съзнателно потвърдил неистина – престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК. Ищецът е разпитан като свидетел на 10.01.2017г. С постановление от 25.10.2018г. на разследващ полицаи при РУ-Г.Т. е привлечен като обвиняем и спрямо него е взета мярка за неотклонение „подписка“; в същия ден е разпитан като обвиняем. На 06.11.2018г. са му предявени материалите по разследването.

На 12.12.2018г. Районна прокуратура - Г.Т. е внесла в Районен съд – Г.Т. обвинителен акт срещу Я. М. А. за престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК. По образуваното НОХД № 289/2018г. е насрочено разпоредително заседание на 07.02.2018г. Заседанието, в което подсъдимият е участвал лично, е отложено поради служебна ангажираност на адвоката на подсъдимия по друго дело – за 11.03.2019г. Поради нередовно призоваване на адвоката на подсъдимия и негово изрично искане на делото не е даден ход и заседанието е насрочено за 22.04.2019г. В последното по искане на адвоката на подсъдимия, поддържано от него в заседанието, съдебният състав се е отвел от разглеждане на делото на основание чл. 29, ал. 2 от НПК. С разпореждане от 24.04.2019г. и разпореждане от 25.04.2019г. са постановени отводи и от другите двама съдии от състава на Районен съд – Г.Т.. С определение № 74 от 27.05.2019г. по ЧНД № 505/2019г. по описа на ВКС, I НО, на основание чл. 43, т. 3 от НК делото е изпратено за разглеждане от Районен съд – Варна.

По образуваното в Районен съд – Варна НОХД № 2384/2019г. е насрочено разпоредително заседание на 20.06.2019г., в което подсъдимият се е явил лично и с упълномощен адвокат. Съдът не е приел за основателни възраженията на защитника за допуснати особени съществени процесуални нарушения по досъдебното производство, но е споделил виждането на прокурора за немотивираност на обвинителния акт, прекратил е съдебното производство и е върнал делото на Районна прокуратура – Г.Т. за отстраняване на допуснати процесуални нарушения. По протест на прокурора с определение № 697/16.08.2019г. по ВЧНД № 916/2019г. по описа на Окръжен съд – Варна съдебният акт е отменен и делото е върнато на районния съд за продължаване на съдопроизводствените действия. В насроченото на 10.10.2019г. по молба на подсъдимия поради невъзможност на адвоката му да се яви делото е отложено за 07.11.2019г. По същата причина е насрочено ново заседание на 15.01.2020г., за което съдът е изискал от Адвокатска колегия определяне на адвокат за участие в процеса като служебен защитник на подсъдимия. Подсъдимият е депозирал молба за отлагане поради внезапното му заболяване и не се е явил в заседанието, както

не се е явил и адвокатът му, поради което съдът е насрочил делото за 27.02.2020г., когато е даден ход на разпоредителното заседание, постановил е определение по чл. 248, ал. 1 от НПК и е отложил производството за разглеждане на делото по общия ред в заседание на 02.04.2020г., отложено поради въведените извънредни противоепидемични мерки за 21.05.2020г. В това заседание се е явил подсъдимият и е заявил, че адвокатът му не е уведомен; ход на делото не е даден и е насрочено заседание на 09.07.2020г., на което с участието на подсъдимия и назначен за негов служебен защитник адвокат (отново поради препятствие на пълномощника му да се яви) е даден ход на делото и на съдебното следствие. За изясняване фактическата обстановка по делото е насрочено заседание на 10.09.2020г., в което по искане на защитника на подсъдимия председателят на съдебния състав се е отвел от разглеждане на делото. След определяне на нов съдия докладчик е насрочено и проведено с участието на подсъдимия и упълномощен от него друг адвокат разпоредително заседание на 12.10.2020г., в което е обявено, че производството следва да премине по общия ред в заседание на 18.01.2021г. В последното е даден ход на съдебното следствие и делото е отложено за събиране на доказателства в заседание на 08.02.2021г., което е отложено по молба на защитника на подсъдимия за 31.03.2021г. Проведени са още заседания за изясняване на делото от фактическа страна на 31.03.2021г.; насроченото за 12.05.2021г. заседание е отсрочено по молба на защитника на подсъдимия за 12.07.2021г., в което след приключване на съдебното следствие е даден ход на съдебния прения и е обявена присъда № 260142/12.07.2021г., с която Я. М. А. е признат за невиновен в извършване на престъплението, за което му е повдигнато обвинение и на основание чл. 304, пр. 1 от НПК е оправдан по същото. По повод протест на прокурор при Районна прокуратура – Варна, ТО – Девня е образувано ВНОХД № 1135/2021г. по описа на Окръжен съд – Варна. В съдебното заседание на 02.12.2021г. прокурорът от Окръжна прокуратура – Варна не е поддържал протеста. С решение № 269/15.12.2021г. оправдателната присъда е потвърдена.

Предявеният иск черпи правно основание от разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 вр. чл. 4 и § 1 от ЗР от Закона за отговорност на държавата и общините вр. чл. 52 от Закона за задълженията и договорите, които предвиждат обективна отговорност на държавата в случаите на незаконно повдигане и поддържане на обвинение в извършване на престъпление. Субект на тази отговорност може да бъде само правозащитен орган, оправомощен да повдига и поддържа обвинение за престъпление от общ характер. Действията по повдигане и поддържане на обвинението се считат за незаконни, ако лицето бъде оправдано или наказателното производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от подсъдимия или не представлява

престъпление, или поради образуването му след амнистиране на деянието или погасяване на наказателното преследване по давност.

С влязла в сила присъда ищецът е оправдан по повдигнатото му обвинение в извършване на престъпление от общ характер. Следователно ответникът му дължи обезщетение за всички вреди, които е претърпял като последица от незаконно повдигнатото му обвинение. Обезщетение за неимуществени вреди, съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, се дължи при наличие на пряка причинна връзка между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди, преценени с оглед общия критерий за справедливост по чл. 52 от ЗЗД. Справедливото обезщетяване на всички неимуществени вреди според чл. 52 от ЗЗД означава съдът да определи точен паричен еквивалент на болките и страданията на пострадалото лице във всеки отделен случай конкретно (съобразно характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение), а не по общи критерии. Пострадалото лице следва да бъде обезщетено в пълен и справедлив размер, който е различен за всеки отделен случай.

От привличане на ищеца като обвиняем на 25.10.2018г. до влизане в сила на оправдателната присъда на 15.12.2021г. са изминали 3 години, 1 месец и 20 дни. Спрямо Я. А., след привличането му като обвиняем, е взета мярка за неотклонение „подписка“ и е проведен разпит (на 25.10.2018г.); извършено е предявяване на разследването (на 06.11.2018г.). След внасяне на обвинителния акт в съда на 12.12.2018г. Я. А. е участвал като подсъдим в общо 17 открити съдебни заседания пред Районен съд – Г.Т., Районен съд – Варна и Окръжен съд – Варна, като в 8 заседания не е даван ход на делото, или заседанието е отсрочено в закрито заседание поради постъпили молби от подсъдимия или защитника му; в 6 заседания са извършени процесуални действия; в 2 заседания е направено и уважено искане за отвод на съдия-докладчика; 1 заседание е отсрочено поради въведени противоепидемични мерки. Продължителността на наказателното производство е в известна степен обусловена от процесуалното поведение на самия подсъдим и това обстоятелство не може да бъде пренебрегнато при определяне размера на обезщетението за търпените в темпорално отношение неимуществени вреди. А такива са доказани от събраните в настоящото производство доказателства. Установено е от показанията на Р.Б. А.а (съпруга на ищеца) и В.Н.С. (без родство), че след получаване на призовката за разпит през 2018г. и повдигане на обвинението за лъжесвидетелстване ищецът много се променил - станал притеснен, изнервен, умислен, мълчалив, избухлив при опит за разговор за състоянието му. Съпругата му дава сведения, че поддържал високо кръвно, започнали да посещават кардиолог, невролог, хапчетата се увеличили. Тя го придружавала навсякъде, защото се притеснявала за него след прекаран инсулт през 2014г. По принцип бил общителен и контактувал с много хора, но

след повдигане на обвинението приятелите му започнали да странят от него, говорело се, че е престъпник, принудили се да напуснат града, защото при всяко излизане от дома той мислел, че говорят за него. Свидетелят С. е колега на ищеца от 2013г.; първо чул от други колеги, че му е повдигнато обвинение; ищецът странял от тях; по-късно му споделил за какво е делото. Веднъж свидетелят го видял като излиза от полицията и бил много притеснен. Преди бил весел, разбран човек, винаги помагал, а след делото стоял в страни от колегите си, защото смятал, че го одумват. Ходел на кардиолог, на невролог, не е отсъствал дълго от работа, не споделял със свидетеля подробности за здравословното си състояние. През трите години на разглеждане на делото се изместил да живее в Д.. Всички колеги го познавали и го одумвали. И след приключване на делото нещата не се успокоили, ищецът продължил да се притеснява, пиел хапчета за нерви.

Според заключението на вещото лице по съдебно-психиатричната експертиза, към момента на експертното изследване психичното състояние на ищеца е приело клиничната характеристика на психично заболяване - органично тревожно разстройство, формирало се като неблагоприятна последица от оформилия се хроничен стрес и задълбочилите се прояви на наличната, дългогодишна хипертонична болест и негативните последствия от преживения исхемичен мозъчен инсулт и захарен диабет. Така оформеното психично заболяване е довело ищеца до повишена сензитивност, застойност и фиксация към преживяното. Вещото лице обстойно е описало промените в психичното състояние на ищеца вследствие поредното заведено срещу него досъдебно производство, а с времето наложена мярка за неотклонение „подписка“ и повдигнатото му обвинение в извършване на престъпление, за което е предвидено наказание лишаване от свобода, участието в процесуални действия, опасността от ефективно осъждане, реакцията на приятелите и колегите му. Представило е в хронологична последователност изживяванията на ищеца, преминали през остра стресова реакция (преходно разстройство със значителна тежест в отговор на преживяния психичен стрес, на непреодолимо травмиращо преживяване - значима житейска промяна); тежка депресия, съчетана с висока по интензивност тревожност (повишено мисловно и визуално преработване на преживяната психотравма, значително нарушение на нощния сън, придружен от кошмарни съновидения, емоционална лабилност, потиснатост и раздразнителност по незначителен повод с преобладаване на тревожност на дистимен фон); смесена тревожно депресивна реакция, в рамките на оформилото се разстройство в адаптацията (състояние на субективен стрес и емоционално разстройство, обикновено нарушаващо социалното функциониране, което възниква в период на адаптация към значими жизнени промени или към последиците на стресогенно жизнено събитие); посттравматично стресово разстройство (мрачно и потиснато настроение, с висока по интензивност тревожност, невъзможност да се зарадва, невъзможност да се справи със ситуацията, отчаяние и безпомощност, невъзможност за ангажиране и справяне с

ежедневните задължения, чувствал се унижен с потъпкано достойнство, компрометиран с уронване на доброто си име, поява на суицидни мисли и нагласи, мрачен, потиснат, пренесъл негативните си чувства и емоции в семейството си, конфликтен с лесно пламваща раздразнителност, често повтарящи се епизоди на повтарящо се изживяване на травмата под форма на внезапно оживяване на минали сцени); посттравматично стресово разстройство (протрахиран във времето отговор на преживяната масивна психотравма, постоянно напрежение и стрес, поява на свръхценни идеи за безперспективност, малоценностни изживявания, снижено самочувствие, самоизолация, приемане себеотносно всяка дума, поглед и жест за обвинение и порицание); протрахирана депресивна реакция в рамките на формираното разстройство в адаптацията (потиснат, депресиран, безразличен към живота, изключително напрегнат и раздразнителен с крайно нарушен нощен сън и кошмарни сънища; наличното персистиращо посттравматично стресово разстройство преминало в клиничната характеристика на хроничен стрес, който се е отразил крайно неблагоприятно върху не само психичното му, но и върху общото му здравословно състояние, трудоспособността му. Негативните преживявания не са отшумели, продължават да са актуални. Реално след оправдателната присъда А. не е бил в състояние да осъзнае и да се зарадва поради почти веднага заведено поредно дело срещу него.

Заклучението не е било оспорено от ответника, докато е траело изслушването на вещото лице, съгласно чл. 200, ал. 3 от ГПК. То е изготвено от специалист с необходимите знания, квалификация и опит, въз основа събраните по делото свидетелски показания и непосредствено психиатрично освидетелстване на лицето и следва да бъде кредитирано от съда, но с критичност по отношение на изводите в контекста на споделеното от освидетелствания за съществували и преди повдигнатото му обвинение стресогенни фактори в неговия живот (така стр. 4 и 5 от заключението). Установеното от вещото лице психично състояние на ищеца е в причинна връзка не само с негативните изживявания на ищеца по повод повдигнатото му незаконно обвинение, а и с други стресогенни фактори в неговия живот, чиято тежест експертът не е отделно обсъдил, но в заключението е ясно посочено, че научаваното за поредно заведено срещу него дело е изиграло роля на психотравма, довела до влошаване на смутеното му и от други обстоятелства психическо състояние в рамките на отключилата се остра стресова реакция.

Преценени в съвкупност, свидетелските показания и заключението на вещото лице, доказват заявените от ищеца в исковата молба претърпени неимуществени вреди: негативни преживявания от несигурност за бъдещето, с оглед повдигнатото му обвинение за престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода, утежнили психическото му състояние, прераснало в психическа травма, актуална и до днес; нарушаване на нормалния начин на живот, предвид необходимостта от организиране на защита срещу повдигнатото обвинение; накърняване на честта и

достойнството му; засягане на доброто му име в ограничения му личен кръг; влошаване на семейното спокойствие, промяна на местоживеенето и типичното социално общуване. По делото не е представена медицинска документация, установяваща промяна в здравословното състояние на ищеца, изразяваща се в сърдечно-съдови усложнения; не са събрани доказателства и за влошаване на бизнес отношенията на ищеца – съпругата му е посочила, че „той ходи на работа... същата работа, както от преди делото; след обвинението пак работи като шофьор“. От събраните по делото доказателства не се констатира продължителни по време и многократни разпити на ищеца – проведен е един разпит с малка продължителност, привличане като обвиняем и предявяване на разследването. Няма данни по делото и за твърдяните раздори в семейството - скандали, неразбирателства и затруднено общуване; напротив, от показанията на съпругата на свидетеля става ясно, че тя го е подкрепяла, била е загрижена, придружавала го е и му е давала морална опора. Както по-горе се посочи, съдебното производство е протекло в много на брой съдебни заседания, в които ищецът е участвал лично и чрез процесуален представител, но заседанията са отлагани основно по негово или на защитата му искане, което се е отразило на общата продължителност на наказателното производство, респективно е удължило негативните изживявания от очакването на неговото приключване.

Образуването на наказателно производство, респ. привличането на едно лице като обвиняем и предаването му на съд неминуемо причиняват негативни психически изживявания на лицето, изразяващи се в обичайните такива – душевен дискомфорт, обусловен от притеснението от бъдещото развитие на производството признаването на лицето за виновен в извършване на престъплението с налагане на съответното наказание. Тези вреди се презумират като обичайни и типични за лице, срещу което е предприето наказателно преследване, и не е необходимо ищецът да твърди изрично и да доказва такива вреди. Предвид това, че ищецът е неосъждано лице, повдигането и поддържането на обвинение срещу него за умишлено престъпление само по себе си сочи на настъпило неблагоприятно отражение върху психиката му като неосъждан човек. Безспорно е установено по делото, че в резултат от незаконно повдигнатото и поддържано обвинение ищецът е преживял душевни терзания от воденото наказателно производство, негативни емоции от накърняване на правото му на чест, достойнство, уронването на доброто му име в неговия приятелски и професионален кръг, стрес и несигурност от изхода на производството, променило се е съществено ежедневието и социалните му контакти, както и се е влошило психичното му състояние.

Като се има предвид, че в понятието "неимуществени вреди" се включват всички телесни и психически увреждания на пострадалия, претърпените болки и страдания, които в своята цялост представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само отражение в психиката, но и социален дискомфорт в определен период от

време, след преценката на конкретните обстоятелства, в настоящия случай са налице предпоставки за присъждане на обезщетение в размер от 4 000 лв. При определяне на този размер, тъй като предназначението на обезщетението за морални вреди е да поправи претърпяната лична болка и страдание, съдът съобразява вида на престъплението, в което ищецът (неосъждан) е бил обвинен – не тежко престъпление от общ характер по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода” до 5 години; фактът, че разследването не е приключило в досъдебната фаза, а е проведено и съдебно производство в две инстанции, но в рамките на една разумна продължителност на наказателния процес; това, че спрямо ищеца е взета най-леката мярка за неотклонение „подписка“, т.е. не са били ограничени неговите основни човешки права, не е бил изолиран от близките си; накърняването на честта и достойнството, уронването на доброто име на ищеца в неговия приятелски и професионален кръг, но без данни за широк обществен отзвук; смущаването на семейните отношения; личността на увредения и интензитета на претърпените от него страдания от неимуществен характер - личните му чувства и начина, по който той субективно е понесъл вредата, в т.ч. влошаването на психичното му състояние, (съгласно свидетелските показания и заключението на вещото лице по психиатричната експертиза), като се вземе предвид и това, че динамиката в психичното здраве е определена от наслагването на изживяванията по повод незаконното обвинение към смутеното вече състояние, а така също и, че продължителността на съдебното производство е повлияна от процесуалното поведение на самия подсъдим. Претендираното обезщетение над този размер от 4 000 лв. до 15 000 лв. е несъразмерно високо на установените претърпени вреди в причинна връзка с незаконното обвинение.

Следователно първоинстанционният съд неправилно е отхвърлил иска за обезщетение за неимуществени вреди до размера от 4 000 лева. В тази част обжалваното решение следва да се отмени и да се постанови друго, с което на ищеца да се присъди обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4 000 лева. За забавеното изпълнение ищецът има право да получи от ответника и законната лихва върху главното парично задължение от 4 000 лева, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 15.12.2021г. В останалата част за отхвърляне на иска над 4 000 лева до претендираното обезщетение от 15 000 лева решението е правилно и следва да бъде потвърдено.

Съобразно изхода от спора следва да бъде разпределена и отговорността за разноските на страните по делото. Предявеният иск е за сумата от 15 000 лв. и е частично основателен до размера от 4 000 лв. Пред районния съд ищецът е направил разноски в общ размер от 1 270 лв., в т.ч. 10 лв. държавна такса; 300 лв. депозит за вещо лице и 960 лв. за адвокатско възнаграждение. От тях, съответно на уважената част от иска и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, му се следват: 10 лв. държавна такса, 300 лв. депозит за вещо лице и 256 лв. адвокатско възнаграждение, или общо 566 лв. Във

въззивното производство ищецът е заплатила възнаграждение за един адвокат в размер на 960 лв. и е внесъл държавна такса в размер на 5 лв. От тях му се следват 5 лв. внесена такса и 256 лв. адвокатско възнаграждение, или общо 261 лв. Ответникът е противопоставил възражение за прекомерност на платеното от въззивника адвокатско възнаграждение по чл. 78, ал. 5 от ГПК. То е неоснователно, защото изчислено по правилото на чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималното възнаграждение възлиза на 1 750 лв. без ДДС, което е значително повече от платеното от ищеца - 960 лв. с ДДС.

Водим от изложеното, съдът:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 11 от 23.01.2023г. по гр.д.№ 302/2022г. по описа на Районен съд – Г.Т., в частта, с която е отхвърлен предявеният от Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.**“, срещу Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.*“, осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на сумата от 4 000 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, които са причинени на ищеца от незаконно обвинение по досъдебно производство № 105/2016г. по описа на РУ на МВР – Г.Т. и прокурорска преписка № 123/2016г. по описа на Районна прокуратура – Г.Т. в извършване на престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК, за което ищецът е оправдан в създала в сила присъда № 260142/12.07.2021г. по НОХД № 2384/2019г. по описа на Районен съд – Варна, ведно със законната лихва, считано от 15.12.2021г. до окончателното изплащане, като

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.*“ да заплати на Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.**“, сумата от 4 000 лева, съставляваща обезщетение за неимуществени вреди, които са причинени на ищеца от незаконно обвинение по досъдебно производство № 105/2016г. по описа на РУ на МВР – Г.Т. и прокурорска преписка № 123/2016г. по описа на Районна прокуратура – Г.Т. в извършване на престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК, за което ищецът е оправдан в създала в сила присъда № 260142/12.07.2021г. по НОХД № 2384/2019г. по описа на Районен съд – Варна, ведно със законната лихва, считано от 15.12.2021г. до окончателното изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 11 от 23.01.2023г. по гр.д.№ 302/2022г. по описа на Районен съд – Г.Т., в частта, с която е отхвърлен предявеният от Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.**“, срещу Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.*“, осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на разликата над 4 000 лв. до пълния предявен размер от 15 000 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, които

са причинени на ищеца от незаконно обвинение по досъдебно производство № 105/2016г. по описа на РУ на МВР – Г.Т. и прокурорска преписка № 123/2016г. по описа на Районна прокуратура – Г.Т. в извършване на престъпление по чл. 290, ал. 1 от НК, за което ищецът е оправдан в слязла в сила присъда № 260142/12.07.2021г. по НОХД № 2384/2019г. по описа на Районен съд – Варна, ведно със законната лихва, считано от 15.12.2021г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. С., бул. „В.* да заплати на Я. М. А. ЕГН ***** от гр. Г.Т., ул. „И.В.**“, разноси в първоинстанционното производство в размер на 566 лв. и разноси във въззивното производство в размер на 261 лв.

Решението подлежи на обжалване при условията на чл. 280 от ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____